

Charles Martin

LAAT

JE

BEVRIJDEN

Ervaar wat
er gebeurt als
je echt naar
Jezus luistert

LAAT JE BEVRIJDEN

Ervaar wat er
gebeurt als
je echt naar
Jezus luistert

Charles Martin

KokBoekencentrum Uitgevers • Utrecht

Inhoud

Inleiding	7
1. Het Woord wordt mens – en woont bij ons	24
2. Wij lijden allemaal aan bloedverlies	45
3. Het refrein van de onbeschaamden	60
4. Wat neem jij mee in je graf?	73
5. Praat tegen de hand	97
6. Wat draag jij met je mee?	119
7. Het moeilijkste wat ik ooit zal doen	153
8. Kies vandaag	186
9. Jullie zullen door iedereen worden gehaat	223
10. Je bent nooit te ver afgedwaald	267
11. De diepste wond in de menselijke ziel	278
12. De pin waar alles aan hangt	303
13. Wil jij zijn naam dragen?	339
Epiloog – Als we oog in oog met Hem staan	357
Woord van de auteur	360
Bijlage A – Het Woord is mens geworden	361
Bijlage B – Zegen en vloek in de Bijbel	372
Over de auteur	379
Eindnoten	380

Inleiding

Wat als?

Hij strompelt nu. Een spoor van bloed markeert zijn slingerende spoor op de smalle straat die de stad uit leidt. Het hout is zwaar, maar dat is niet wat Hem het meest kwelt. Doornen van zo'n zeven centimeter drukken in zijn schedel. Grote delen van de huid op zijn rug, nek en zijden hangen los of zijn verdwenen. De plaatselijke heersers willen een voorbeeld van Hem maken. Een middel om de burgers af te schrikken. Door middel van een openbare executie op een drukke weg net buiten de stad die veel door reizigers wordt gebruikt. Ze willen Hem te schande maken, en dat is gelukt. Hij is helemaal naakt.

Om negen uur 's ochtends komt Hij aan buiten de stadspoort. Buiten de stad. Op de plaats waar het afval wordt verbrand. Een toeschouwer spuugt op Hem. Iemand anders trekt een handvol haren uit zijn baard en herinnert Hem aan alle belachelijke dingen die Hij in het verleden heeft gezegd en die tot dit moment hebben geleid. Een derde suggereert dat Hij, als Hij echt is wie Hij zegt dat Hij is, in staat zou moeten zijn om iets aan deze situatie te veranderen. Iedereen praat. Maar niemand doet iets.

Een groepje vissers staat op een afstand te kijken. Gepijnigde gezichten. Gebroken harten. De weg leidt omhoog. De bloedende timmerman struikelt en valt op zijn knieën. Hij probeert op te staan, valt weer en een van de soldaten bijt Hem toe dat hij niet de hele dag de tijd heeft. Er staat een Noord-Afrikaanse man tussen het publiek en de soldaat krijgt hem in het oog. Hij priemt met zijn scherpe zwaard naar het zware hout en beveelt: 'Draag dat!'

Simon stapt de weg op, knielt neer en tilt met zijn donkere handen het bebloede kruis van de grond. Hij staat nu oog in oog met de veroordeelde, en hij heeft nog nooit iemand gezien die er zo gehavend uitziet. En zo belachelijk is uitgedost. Terwijl ze langzaam voortploeteren, fluisteren de twee mannen iets tegen elkaar wat niemand anders kan verstaan.

Achter hen maakt de stad zich klaar voor een feest. Het krioelt er van de mensen. Een paar honderd meter verder, in de tempel, bereidt de hogepriester het offer voor. Hij slijpt zijn mes aan een steen. De rook van het ochtendoffer sliert richting de hemel. De toonbroden van gisteren zijn vervangen door nieuwe.

Simon draagt het kruis totdat de soldaat zegt dat hij het op de grond moet laten vallen. Als hij dat heeft gedaan, smijten de soldaten de veroordeelde Man op het hout en spreiden zijn armen. Twee mannen houden zijn handen op hun plaats, één zwaait met een hamer door de lucht. De spijker doorboort zijn pols, splijt de botten uiteen. Zijn schreeuw weerkaatst tegen de enorme rotsen waaruit de stadsmuur is opgebouwd.

Uit respect voor zijn naaktheid staan de vrouwen op een afstandje bij elkaar. Zijn moeder is ontroostbaar. Een tweede vrouw staat dicht bij haar. Niemand weet precies hoe ze heet. We weten alleen dat ze de afgelopen twaalf jaar continu aan bloedverlies heeft geleden. Daardoor werd ze een paria. Vond men haar bezoedeld. Ze mocht de tempel niet in. Al haar spaargeld was opgegaan aan een geneesmiddel dat niets hielp. Toen ontmoette ze de veroordeelde Man. Ze klampte zich vast aan de zoom van zijn bovenkleed. En nu bloedt ze niet meer.

De soldaten slaan spijkers door de andere hand van de Man en door zijn beide voeten. Daarna tillen ze het kruis op. Zoals Mozes de slang optilde in de woestijn. Als ze de paal zonder verdere plichtplegingen lomp in een gat laten vallen, scheurt de zwaartekracht zijn vlees open. Op een bordje boven zijn hoofd staat in het Grieks, Latijn en Hebreeuws:

Koning van de Joden. Hij wordt geflankeerd door twee gewone mannen, die ook hun dood tegemoetgaan.

Er zijn meer mensen op de been dan normaal gesproken tijdens een ochtendexecutie. En dat zien de soldaten ook. Een bedelaar met de naam Bartimeüs kijkt met tranen in zijn ogen toe. Toen hij hoorde over het proces en de verzonnen aanklachten, is hij van Jericho naar Jeruzalem gelopen. Meer dan dertig kilometer door de nacht. De twee mannen hebben elkaar een paar dagen geleden ontmoet bij de stadspoort. Daar zat Bartimeüs te bedelen omdat hij blind was. En toen ontmoette hij de Man. Hij vertelde Hem: 'Ik wil weer zien.' En sindsdien werken Bartimeüs' ogen weer naar behoren – maar nu is hij niet blij met wat hij ziet.

Nikodemus is er ook, net als een man met de naam Lazarus, die stil bij zijn zussen staat. Even ten noorden van deze plaats is hij een behoorlijk bekende verschijning. Veel mensen kennen zijn verhaal: hij was overleden, en het ontbindingsproces was al vier dagen in volle gang toen deze misdadiger hem uit het graf riep. Zelfs Lazarus vindt het nog steeds moeilijk om zijn eigen verhaal te geloven. Een jongen uit de stad loopt gespannen in de buurt van het kruis heen en weer. Vroeger was hij verlamd, en op een dag hebben zijn vrienden hem door het dak van het overvolle huis waar de misdadiger op dat moment was, naar beneden laten zakken. Een centurio staat stil aan de kant. Respectvol. Hij is niet bij zijn garnizoen. Hij is een man met gezag en heeft ervoor gekozen om hier zijn opwachting te maken. In de schaduw staat een boze visser ongeduldig te wachten. Een hand rust op het gevest van zijn zwaard. De uren verstrijken en de andere vissers worden luidruchtiger. Barabbas is er ook. Hij is een moordenaar en is pas de ochtend van het doodsvonnis vrijgesproken. Hij staat ergens achteraf, in de schaduw, en kan het nog steeds niet geloven.

Er breken gevechten uit in de menigte. Soldaten worden zenuwachtig. Er wordt om versterking gevraagd en die wordt gestuurd.

Vorige week zei de misdadiger nog dat de hartstocht voor het huis van zijn Vader Hem verteerde. En nu wordt Hij verteerd door de marteling die Hij moet ondergaan. Besmeurd met zijn eigen bloed. Het loopt langs zijn lichaam en druipt op de grond, waar de aarde de karmozijnrode vlek langzaam opslokt. Aan het kruis hebben de drie veroordeelde mannen een gesprek. Iets over het paradijs. De ene gelooft. De andere niet. Op een weggetje daar dichtbij zit een groepje soldaten een spelletje te spelen. Ze dobbelen om de kleren van de Man. In de uren die daarop volgen, probeert de Man aan het middelste kruis zijn lichaam omhoog te duwen met zijn benen, trekt Hij met zijn armen en probeert Hij zijn longen vol te zuigen met lucht. Elke ademhaling is zwaarder dan de vorige, omdat zijn longen langzaam vollopen. Hij wordt zwakker.

Het duurt nu niet lang meer.

Veel mensen in de menigte zijn aan het huilen. Ze hebben hun kleren gescheurd. Ze rouwen om de leider van een mislukte opstand. Vorige week nog stond de hele stad klaar om de Man hun leider te maken. Ze schreeuwden. Zwaaiden met palmtakken. Gooiden hun kleren op de grond. Juichten voor de Man die het namens hen tegen Rome zou opnemen. Zelfs de rotsen schreeuwden het uit. Maar de Man stelde overdreven eisen. Steunde hen niet. Het zag er allemaal veelbelovend uit, maar uiteindelijk viel Hij flink tegen. Nu is Hij een nul, een nietszeggend persoon. Te schande gemaakt. Afgewezen. Geslagen. Gebroken. Niet veel meer dan een gewone, naamloze crimineel. Een korrel graan die in de aarde valt. Een lied van dronkaards.¹

De laatste drie uur heeft een angstaanjagende duisternis zich over de aarde verspreid.

Zijn moeder komt dichtbij, steunend op de arm van een van de vissers. De stervende Man spreekt hen beiden toe. Ze begraaft haar gezicht in de schouder van de andere man. Haar knieën knikken en hij houdt haar vast. Ze is gebroken. Ze trekken zich weer terug en de Man krijgt dorst. Een soldaat

drenkt een spons in iets zuurs, steekt die op een stok en houdt die voor de mond van de Man, maar Hij weigert. Een schriftgeleerde, een geleerde man, ziet dat de Man aan het kruis de spons weigert en denkt bij zichzelf: *Zou het dan toch...*? Woorden uit een psalm schieten door zijn gedachten: 'Ze lesten mijn dorst met azijn.'²

Met zichtbare moeite tilt de Man zijn kin van zijn borst en kijkt de menigte rond.

Zijn ademhaling wordt oppervlakkiger. Hij is aan het verdrinken. Met het laatste beetje energie dat Hij nog op kan roepen, duwt de Man Zich nog een laatste keer omhoog en schreeuwt naar de hemel. Er valt een schaduw over Hem heen, die Hem met duisternis omhult. Zelfs God heeft Hem verlaten.

In de tempel snijdt de hogepriester de keel van het lam door en vangt het warme bloed op in een schaal. Door een wolk van wierook loopt hij met het bloed het allerheiligste binnen en sprenkelt het daar over de verzoeningsplaat. Terwijl hij loopt, klingelen de belletjes aan zijn kleding. Het koord dat om zijn enkel is gebonden, sleept achter hem aan en verdwijnt onder het gordijn.

Op de weg buiten de stadspoort blaast de veroordeelde Man zijn laatste adem uit. Hij sterft en geeft de geest.

Onder Hem schudt de grond. Boven Hem wordt de hemel aardedonker. In de hemel is een licht gedoofd.

Nee. *Het* licht.

In gedempte stilte kruipt de menigte bijeen. De bliksem flitst met ontelbaar veel vertakkingen langs de hemel. De lucht wordt koud. Dichtbij schudt een soldaat zijn hoofd en fluistert iets over de Zoon van God.

De twee mannen aan weerszijden van de gestorvene proberen het zo lang mogelijk vol te houden. Om de boel wat te versnellen, slaan soldaten hen met zware houten stokken en breken ze hun benen. Nu ze niet meer in staat zijn om zich omhoog te drukken, stikken ook deze veroordeelden snel.

De soldaten jagen de menigte uiteen; er is niet veel meer te zien. De misdadiger hangt daar nu alleen. Dood. Zijn ogen nog steeds open. Het leven dat er even geleden nog was, is er niet meer.

Er druipt nog steeds bloed langs de tenen van zijn linker-voet op de grond. De situatie roept woorden van Mozes in gedachten: 'Want het bloed is de levenskracht van een levend wezen. Ik heb het jullie gegeven om er op het altaar de verzoeningsrite mee te voltrekken, want bloed kan, als levenskracht, verzoening bewerken.'³

Het lichaam van de levenloze Man hangt in een vreemde hoek aan het kruis en zijn botten en gewrichten lijken niet meer goed met elkaar verbonden te zijn. Iets verderop staat nog steeds zijn moeder. Ze denkt er niet over om te vertrekken. Ze schreeuwt het uit van verdriet. Plotseling steekt een van de soldaten een lans in de zij van de dode Man en meteen vloeit er water en bloed uit de wond. Het spattende geluid weergalmt in de omgeving. De aarde trilt en beeft met woedende kracht. De stenen van de tempel wankelen. Het gordijn scheurt in tweeën. De donder raast langs de hemel en bliksemflitsen vullen de lucht. Op het bord boven zijn hoofd staat: *Koning van de Joden*.

Wat als het waar is?

Jaren geleden sloeg ik mijn bijbel open en begon mijn worsteling met deze vraag: Wat als elk woord van dit verhaal helemaal waar is en ik daarop kan vertrouwen? Wat als Jezus echt is wie Hij zegt dat Hij is? Wat als de Koning van het heelal rechtstreeks tot mij spreekt via de woorden van dit boek? Wat als alles wat Hij zegt echter en meer waar is dan mijn omstandigheden? Dan wat mijn ogen zien en mijn oren horen?

En als zijn woord waar is, hoe moet ik dan reageren? Iets in mij zou dan moeten veranderen, maar wat? En hoe? Want als zijn verhaal waar is, is de Koning der koningen, de oneindige God die de Melkweg en mij heeft geschapen afgedaald

van zijn troon en begonnen aan een reddingsmissie om een egoïstische slaaf als ik te redden en te verlossen – omdat Hij zielsveel van mij houdt.

Welke koning doet zoiets?

Wat als de dood en opstanding van Jezus Christus de allerbelangrijkste gebeurtenis in de geschiedenis van de mensheid is, en wat als één druppel van zijn bloed het krachtigste middel is op deze aarde en daarbuiten? Wat als de gestorven en gekruisigde Jezus weer levend is geworden door de kracht van de heilige Geest en Hij ook vandaag nog leeft? Nu, op dit moment? Wat als Hij, omdat Hij de vijand heeft verslagen, ons nu de kracht geeft om te doen wat Hij deed? Als Hij ons zalft met de macht om ons te verzetten tegen het kwaad. Tegen verslaving. Tegen ziekte. Tegen erfelijke zonden en generatievloeken. Tegen de hardheid van ons eigen hart? Wat als Hij maar één verlangen heeft: dat wij de liefde kennen waarmee de Vader Hem heeft liefgehad voordat de wereld gegrondvest werd?

Onmogelijk, toch?

Onze vijand heeft alle mogelijke tactieken en wapens die hem ter beschikking staan ingezet om dit evangelie, dit goede nieuws, deze woorden te ontkrachten. De grootste oorlog in de geschiedenis van deze schepping en daarbuiten is gericht tegen dit woord. Tegen *het* Woord. Het is afgezwakt, misbruikt, vervalst, gemanipuleerd en veranderd. En met zo veel aanvallen tegen het Woord en tegen ons vinden we het lastig om te geloven dat het nu nog betekent wat het zou moeten betekenen. Velen van ons vinden het, bewust of onbewust, moeilijk om te geloven dat de bloedstorting van een Man met de naam Jezus tweeduizend jaar geleden nog op een bepaalde manier betekenis heeft voor ons, hier en nu.

Het gevolg hiervan is dat we gevangenzitten tussen twee vuren en we niet zeker weten wat we moeten geloven.

Maar – wat als?

Wat als zijn verhaal waar is?

Wat als deze Jezus, de Man die stralend als de zon zijn graf uit liep, die de sleutels van de dood en het dodenrijk heeft, werkelijk leeft – in jou? In mij? Ik verdien mijn brood met het schrijven van romans, van fictie, en dit is óf het vreemdste wat ik ooit heb gehoord, óf het belangrijkste woord dat ooit is gesproken.

Ik geef je een voorbeeld: Jezus sprak meer over het koninkrijk van de hemel dan over iets anders. In Matteüs 13 vergeleek Hij het met een sleepnet dat in het meer wordt geworpen en waar allerlei soorten vis mee worden gevangen. Als het vol is, wordt het op de oever getrokken en wordt de goede vis in kuipen gedaan, maar de slechte vis wordt weggegooid. Jezus sprak op dat moment over een gebeurtenis in de toekomst, over iets wat nog werkelijk gaat gebeuren.

Daarna legde Jezus de gelijkenis uit: bij de voltooiing van de wereld zullen de engelen komen en de kwaadwilligen van de rechtvaardigen scheiden. Ze zullen de slechte mensen in de vuuroven werpen, waar ze luidkeels zullen jammeren en knarsetanden. Paulus vertelde de gemeente in Korinte over deze gebeurtenis: ‘Want wij moeten allen voor de rechterstoel van Christus verschijnen, zodat ieder van ons krijgt wat hij verdient voor wat hij in zijn leven heeft gedaan, of het nu goed is of slecht’ (2 Kor. 5:10). Maar kijk ook eens naar wat hij daarna zegt: ‘Vervuld van ontzag voor de Heer, proberen we iedereen te overtuigen’ (2 Kor. 5:11).

Vergis je niet – Jezus zei dingen die zijn luisteraars maar vreemd en wellicht zelfs volkomen belachelijk vonden. Dit is waarschijnlijk het beste voorbeeld: ‘Waarachtig, Ik verzeker u: als u het lichaam van de Mensenzoon niet eet en zijn bloed niet drinkt, hebt u geen leven in u. Wie mijn lichaam eet en mijn bloed drinkt, heeft eeuwig leven en hem zal Ik op de laatste dag uit de dood opwekken. Mijn lichaam is het ware voedsel en mijn bloed is de ware drank. Wie mijn lichaam eet en mijn bloed drinkt, blijft in Mij en Ik blijf in hem’ (Joh. 6:53-56).

Stel je voor dat je in de menigte stond toen Hij dit zei – gewoon een terloopse toespraak, toen Hij net over het water had gelopen. Als ik een man zou volgen die over water kon lopen en die ineens zou zeggen dat ik zijn lichaam moest opeten en het weg moest spoelen met een glas bloed, zou ik wel even achter mijn oren krabben en nog eens goed bedenken waarom ik had besloten om Hem te volgen.

Als je goed kijkt naar de tekst uit Johannes 6, lees je vervolgens ook dit: ‘Veel leerlingen die het gehoord hadden zeiden: “Dit zijn harde woorden, wie kan daarnaar luisteren?” (...) Toen trokken veel leerlingen zich terug en gingen niet verder met Hem mee’ (Joh. 6:60, 66). Zelfs zijn leerlingen vonden het moeilijk om dit te geloven, en zij stonden nog wel met hun neus vooraan, waren elke dag bij Hem!

Als Jezus is wie Hij zegt dat Hij is, en als Hij echt deed en doet wat de Bijbel vertelt, dan vragen zijn leven en zijn woorden om een antwoord, omdat het zijn leven en zijn woorden zijn. En geen antwoord is ook een antwoord. We kunnen niet met nonchalante onverschilligheid en/of gelatenheid naar het leven en de woorden van Jezus van Nazaret kijken en luisteren.

Jij en ik hebben een probleem, en de verschijning van een kleine baby in een onbeduidende stal in Betlehem is onze eerste aanwijzing dat wij dat probleem niet zelf kunnen oplossen – dat Hij, na een paar duizend jaar waarin Hij ons heeft gesmeekt om naar Hem terug te keren, naar ons is toe gekomen. Om ons te redden van onszelf.

Het probleem – de reden waarom de hoogste Koning van zijn troon is gestapt en hiernaartoe is gekomen – is mijn zonde. Jouw zonde. En onze onmogelijkheid om daar iets aan te doen. De toestand is urgent, maar na verloop van tijd en door het werk van een sluwe vijand zijn we ons daar steeds minder van bewust geworden. En toch: in de wereld die God heeft geschapen, om redenen die ik niet kan begrijpen, moet voor de zonden worden betaald.

Zonden vereisen een betaling met bloed.

Ik kan niet uitleggen waarom. Zo is het gewoon. En toch: op de een of andere manier begon ik te worstelen met de mooie, tedere, schitterende, barbaarse, afschuwelijke, eeuwige, ondubbelzinnige realiteit dat de geboorte, het leven en de dood van deze onschuldige jongen en geweldige Man de eerste stappen waren die mijn Koning heeft gezet – vanaf zijn troon naar de voerbak en vervolgens naar het kruis, het graf, het rijk van de dood en Gods rechterhand.

Daardoor ben ik met bloed betaald. Door bloed gewassen. En bevrijd door bloed.

En jij ook.

Welke koning doet zoiets? Het gewicht van het antwoord op die vraag schokt me diep, omdat ik mezelf ken. Ik ben het niet waard.

Waarom dit boek?

Een paar jaar geleden, toen ik voor het eerst het idee voor dit boek opperde aan Christy en mijn agent, Chris, vroegen zij: ‘Wat is de belangrijkste boodschap die je ermee wilt uitdragen?’ En in de twee of drie jaar die sindsdien verstreken zijn, hebben alle mensen aan wie ik iets over dit boek vertelde, me hetzelfde gevraagd. Als ik eerlijk ben, worstel ik nog steeds met het antwoord. Niet omdat ik het niet weet, maar omdat ik er geen mooie oneliner van kan maken. Er staat heel veel in dit boek, maar als je het per se wilt, kan ik het in één woord voor je samenvatten: ‘Vrijheid’. Vrijheid van alles wat ons kapotmaakt en wat ons in zijn greep houdt.

Als je neerslachtig bent, gebroken, bedroefd, verscheurd, als je vanbinnen bloedt en terugkijkt op een leven vol verkeerde beslissingen en je nu gevangenzit achter de tralies van de nare gevolgen daarvan, als je je schaamt, als je moeite hebt om uit bed te komen en aan een nieuwe dag te beginnen (of alleen maar na te denken over de volgende minuut), als je vooral denkt aan vluchten en je je nergens toe kunt zetten, als je woedend (nee – witheet) bent, je vuist naar God balt, schreeuwt naar de hemel, staart naar je handen, weet wat ze

gedaan hebben en je je afvraagt hoe God ooit van jou kan houden, als je bijna niet kunt ademen door het gewicht van de wond in je hart, als er etter uit je hart stroomt omdat je iemand ten onrechte hebt vertrouwd en je de rotzooi probeert op te dweilen, als je met je hoofd in je handen zit en de gezichten van alle mensen die je hebt bedrogen en die jou niet langer vertrouwen aan je ziet voorbijtrekken en je je afvraagt waar je moet beginnen, als je de horizon afzoekt naar een glimp van alles en iedereen die je bent kwijtgeraakt, maar je niets ziet, als je ver van huis wakker wordt, je afvraagt hoe je terug moet komen en je niet weet hoe je de verwoesting die je hebt aangericht weer onder ogen kunt zien, als je gebukt gaat onder zorgen en verdriet die je lichaam, ziel en geest kapotmaken, als je het daglicht niet meer kunt onderscheiden door de dikke deken van duisternis om je heen, als je je pijn steeds maar weer probeert te verzachten door pillen, drank, seks, geld of iets anders dan de liefdevolle, geweldige liefde van Jezus – dan heb ik dit boek voor jou geschreven.

Ik geef toe: sommige dingen waar ik over schrijf, vragen een beetje inbeeldingsvermogen. Soms ga ik aan de haal met dingen die ik niet kan weten en niet kan bewijzen. Ik heb geen idee of de vrouw die bloed vloeide, de centurio, Bartimeüs en de anderen aanwezig waren bij de kruisiging van Jezus. En ik kan het zeker niet bewijzen. Maar als ik hen was geweest en Jezus voor mij had gedaan wat Hij voor hen heeft gedaan, was ik er zeker geweest. Ik heb geprobeerd om op die manier te denken. Daarbij ben ik me heel goed bewust van de waarschuwing van Openbaring 22:18 aan het adres van iedereen die iets toevoegt aan de Bijbel. Ik weet wat daarin geschreven staat over de plagen waarmee hij of zij dan te maken krijgt. Ik heb een poging gedaan om – zij het met trillende vingers – binnen die grenzen te schrijven en de scènes met woorden te schilderen, zonder daarbij iets godslasterlijks te zeggen.

Maar los daarvan: Jezus spreekt nu natuurlijk ook nog. Vandaag. Tot jou en mij. Ik praat de hele tijd met Hem. Praat

Hij dan zo met mij als ik nu door dit boek met jou spreek? Natuurlijk niet. Maar of het nu door zijn woord is, een heel goede raad, een idee dat zich in mijn geest vormt, of een hoorbare, zachte stem, ik hoor Hem. (Hoewel ik moet toegeven dat het niet vaak voorkomt dat ik echt een stem hoor.)

In dit boek zul je veel lezen over mijn gesprekken met Jezus. Voor de goede orde: ik beweer niet dat Hij Zich op een nieuwe manier aan mij heeft geopenbaard. Als je het gevoel hebt dat ik dat hier wel beweer, moet je dit boek meteen aan de kant leggen. Gods woord is volmaakt, onfeilbaar, geïnspireerd en volkomen waar. Alles wat we nodig hebben, is daarin te vinden. Maar op sommige plaatsen in dit boek zal ik wel vertellen op welke manier zijn openbaring nieuw is voor mij. In een later hoofdstuk zal ik daar verder over uitweiden, maar ik deel dat nieuwe op dezelfde manier met je als C.S. Lewis dat doet in zijn *Onversneden christendom*.*

Ik twijfel niet of de God van hemel en aarde nog steeds spreekt. Dat doet Hij. En ik wil weten wat Hij zegt. Op sommige plaatsen in dit boek zal ik je deelgenoot maken van wat ik denk dat Hij zegt – tegen mij. Als ik jou was, zou ik mij controleren. Hoe? Door wat ik schrijf naast Gods woord te leggen en zelf te kijken of het klopt. Daarnaast kun je veel leren van goede raad. Daarom moedig ik je aan om op zoek te gaan naar die goede raad. En tot slot, vraag het aan Jezus: ‘Jezus, is dit waar?’ En doe dan hetzelfde met het antwoord dat je denkt te krijgen: controleer het aan de hand van de Bijbel. Ik ben groot geworden in een kerk waar heel veel mensen beweerden dat ze Jezus hadden gehoord. De waarheid was dat dat inderdaad voor sommigen gold. Maar voor sommigen ook niet. En het was niet altijd meteen duidelijk wie Hem wel en wie Hem niet had gehoord. Ik heb dus

* En nee, ik zie mezelf niet als een nieuwe Lewis. Ik gebruik hem gewoon als een voorbeeld. Bernardus van Clairvaux heeft gezegd dat we dwergen zijn op de schouders van reuzen – Lewis is zo’n reus.

gezien hoe dit kan worden misbruikt. En ik bid dat ik daar zelf niet aan ten prooi val.

Al meer dan vijfenveertig jaar volg ik Jezus als mijn Heer, Verlosser en Koning, en mijn grootste probleem ligt niet bij mensen die beweren dat ze de stem van God hebben gehoord – of zij gelijk hebben, kunnen we meestal gewoon controleren. Ik heb een groter probleem met mensen die beweren dat ze Hem kennen maar nooit iets van Hem horen. Mensen die beweren dat Hij niet meer tot ons spreekt zoals Hij dat deed toen Hij op aarde was. Mijn vraag aan hen is: Als Jezus niet tot jou spreekt, ken je Hem dan wel? En zo ja, hoe dan?

Als je Jezus wilt horen, geloof ik dat Hij tot je zal spreken. Hij zegt tegen ons dat we Hem moeten zoeken terwijl Hij Zich laat vinden. Dat we bij Hem moeten komen als kleine kinderen. Dat we Hem moeten roepen. En daarbij hoef je niet een andere of verbeterde versie van jezelf te zijn om Hem te horen. De vraag is alleen: Luister je wel? Ik hoop en bid voor jou dat je tijdens het lezen van dit boek zijn stem leert verstaan. Net zoals Samuel, Elia, de apostelen en Paulus. Ik wil niets liever dan je naar de voeten van Jezus brengen. En ik wens dat je dan dit boek kunt sluiten, zijn hand kunt pakken en zijn stem kunt horen.

Wat ik in dit boek schrijf, is ook geen theologische uiteenzetting. Ik heb geen studie theologie gevolgd. Hoe goed ik mijn eigen hart ook ken, mijn doel is vrijheid. Niets anders. Vrijheid voor jou en mij. Zo bezien is dit geen boek dat je ‘gewoon maar even op een achternamiddag leest’. Ik hoop dat je het leest en dat de woorden, zodra ze via je ogen je hersenen hebben bereikt, zullen verhuizen naar je hart, en dat je ze dan ook in praktijk zult brengen.

Er moeten dingen worden gedaan.

Soms zijn dat onprettige, ongemakkelijke dingen. Bepaalde dingen waren ook ongemakkelijk om op te schrijven. Maar in de afgelopen meer dan tien jaar heb ik een groep mannen begeleid (en als echtpaar hebben Christy en ik een aantal vrouwen begeleid) tijdens de moeilijke momenten van hun

leven. En zij hebben mijn leven op hun beurt ook weer verrijkt. Wat ik ontdekte is dat alleen op zondagochtend in een kerkbank zitten me niet verder hielp op de weg naar vrijheid. Daarmee wil ik niet zeggen dat de kerk er niet toe doet. We moeten ernaar streven om samen één te zijn. En ik dank God voor zijn bruidsgemeente. Maar de tradities van onze kerken en onze theologische systemen zijn vaak niet in staat om de invloeden die ons proberen klein te krijgen, de kop in te drukken.* Ik zie dus vooral mensen die gevangenzitten in de ketenen die zij (en ik) zelf heb(ben) gemaakt, en ik vraag me af hoe ik hen (en mezelf) kan bevrijden.

Gedreven door het idee dat er meer moet zijn, vroeg ik aan God: 'Waar is de kracht en de macht van uw evangelie? Waar bent U, de Heer over wie ik lees in de evangeliën en in Handelingen? Waar is dat leven? Die vrijheid? Die macht en dat koninkrijk? Waar is die liefde?' We zijn allemaal, stuk voor stuk, niet meer dan beschadigde, gebroken kinderen van God, en wat je in dit boek zult lezen is een verslag van de reis naar de vrijheid. Van onze tocht van gebroken naar niet-gebroken. Naar heelheid. Naar vernieuwing.

Een van de dingen die ik me realiseerde toen ik las dat Jezus de schriftgeleerden en farizeeën steeds 'huichelaars' noemde, was dat Hij het in die woorden ook rechtstreeks tegen mij had. En tegen jou. Daar kunnen we niet omheen. Wij zijn die schriftgeleerden en farizeeën. Toen Hij zei: 'De buitenkant van bekens en schalen spoelen jullie af, maar de binnenkant blijft vol roofzucht en onmatigheid' (Mat. 23:25), had Hij het over ons. Meestal, als het van mezelf afhangt, ben ik die man.

In het vervolg van dit boek kun je lezen wat wij hebben gedaan en gebeden en wat de Heer heeft gebruikt om onze bekens en schalen, onze binnenkanten, te reinigen. Het kruis – het bloed van Jezus – werkt *voor* ons, *in* ons en *door* ons. In dit boek gaat het vooral over hoe het *voor* en *in* ons werkt. En

* Dat is precies waar Jezus over sprak in Marcus 7:1-16.

ik geef hier een kort overzicht van het boek, waarin je kunt zien hoe het *door* ons werkt. Maar mijn advies daarbij is wel: begin bij het begin, en doe het stapje voor stapje. Je moet eerst kunnen lopen om te kunnen rennen.

Aan het eind van elk hoofdstuk heb ik een gebed geschreven. Iets wat ik zelf heb gebeden en aan het papier heb toevertrouwd. Ik nodig je uit om die gebeden met me mee te bidden. En tijdens het bidden nodig ik Jezus uit om zijn rechtmatige plek in te nemen. Om de Koning te zijn die Hij is. Probeer de gebeden niet gehaast te lezen. Blader niet zo snel mogelijk door naar het volgende hoofdstuk. Neem er ruim de tijd voor. Lees ze langzaam. Deze gebeden zijn de belangrijkste woorden die we samen zullen lezen.

Dit is mijn gebed voor jou:

Heer Jezus, ik geef de woorden die ik in dit boek heb opgeschreven aan U. Als ze waar zijn, vermeerder ze dan. En als ze niet waar zijn, wis ze dan uit. De afgelopen twintig jaar heb ik fictie geschreven. Maar nu schrijf ik over U. Vertel ik uw verhaal. En mijn verhaal, mijn geloofsweg met U. Ik weet dat U acht slaat op mensen met een gebroken geest, op mensen die huiveren voor uw woorden. Ik bid dat U mijn gebroken geest en huivering zult opmerken als U mij dit boek ziet schrijven. Ik bid ook dat U zult zien dat ik opgetogen ben, dat ik woorden schrijf die iets in beweging zetten en dat ik dans van blijdschap. En tot slot bid ik dat U hierdoor groter wordt en ik kleiner. Ik bid dat, net als in Psalm 45, mijn pen de tong is van een vaardige schrijver en dat ik uw grote naam bekendmaak aan de volken.

Jezus, door U ben ik gekocht door het bloed, schoongewassen door het bloed en verlost door het bloed. Die gedachte brengt me van mijn stuk. Raak daarom mijn lippen, mijn vingers en deze woorden met een vurige kool aan. Vergeef me alstublieft bij voorbaat als ik iets verkeerd zeg. Gebruik deze woorden om ketenen te breken, gevangendeuren wijd open te zetten, de gebrokenen van hart te genezen, de gevangenen te bevrijden, hun een kroon op hun hoofd te geven, hen te zalven met vreugdeolie en hun

rouw weg te wassen. Omhul uw kinderen met een lofgewaad en bevrijd hen en mij van alle verslagenheid, zodat we zullen uitgroeien tot terebinten van gerechtigheid en priesters in uw koninkrijk.

Jezus, zonder uw geest van inzicht zijn deze woorden niet meer dan zwarte vlekken op een vel papier. Laat ons door de inspiratie van uw heilige Geest zien wat dit allemaal betekent. Leid ons door de deur naar uw aanwezigheid. We nodigen U uit om te komen en in en door ons heen te werken, en ons zo te laten zien wat U bedoelt en wie U bent. U hebt ons gezegd dat uw Geest de Geest van de waarheid is, de Helper. Spreek alstublieft de waarheid tegen ons en help ons.

Een mooie tekst waar ik altijd veel aan heb gehad, is Paulus' vermaning aan de kerk van Efeze. Daar wil ik dan ook graag mee afsluiten: 'Moge de God van onze Heer Jezus Christus, de Vader van alle luister, u een geest van inzicht schenken in wat geopenbaard is, opdat u Hem zult kennen. Moge uw hart verlicht worden, zodat u zult zien waarop u hopen mag nu Hij u geroepen heeft, hoe rijk de luister is die de heiligen zullen ontvangen, en hoe overweldigend groot de krachtige werking van Gods macht is voor ons die geloven. Die macht was ook werkzaam in Christus toen God Hem opwekte uit de dood en Hem in de hemelsferen een plaats gaf aan zijn rechterhand, hoog boven alle hemelse vorsten en heersers, alle machten en krachten en elke naam die genoemd wordt, niet alleen in deze wereld maar ook in de toekomstige. Hij heeft alles aan zijn voeten gelegd en Hem als hoofd over alles aangesteld, voor de kerk, die zijn lichaam is, de volheid van Hem die alles in allen vervult' (Ef. 1:17-23).

In Jezus' naam, amen.

Nog een laatste gedachte voordat we beginnen: ik wil je aanmoedigen om van dit boek een werkdocument te maken. Het kan zijn dat de woorden die ik heb opgeschreven, iets bij je losmaken. Dat gebeurde ook bij mij. Schrijf op wat er wordt losgeschud. Schrijf het in de kantlijn. Schrijf de datum erbij. Waar je bent en wanneer je het hebt gelezen. Schrijf

aan het eind van de hoofdstukken. Schrijf overal waar ruimte is. Gebruik dit boek niet alleen als een boek om te lezen, maar worstel er ook mee. Begin je eigen gesprek met de Heer. Omcirkel. Onderstreep. Maak ezelsoren in de bladzijden. Markeer. Lees dit boek met een pen en je bijbel in de aanslag.

Sommige dingen waren moeilijk om op te schrijven. Maar als jij hierdoor een diepere band met Jezus krijgt, Hem beter leert begrijpen en meer inzicht vergaart, een diepere vertrouwelijkheid met Hem krijgt, en diepere liefde voelt, zou ik het zo weer opschrijven. Daarom wil ik je aanmoedigen om met Hem in gesprek te gaan. Echt. Bijvoorbeeld op het lege deel van de pagina onder deze alinea. Hij – Jezus, wiens naam verheven is boven elke andere naam en voor wiens naam elke knie zich zal buigen – verlangt naar een levenslang gesprek met jou. Eigenlijk wil Hij zelfs een eeuwigdurend gesprek, maar daar zullen we het later over hebben. Maak een geschreven document van je eigen proces en de woorden die jij tegen Hem en die Hij tegen jou zegt. Ik denk dat je versteld zult staan over het gesprek dat dan uiteindelijk tevoorschijn komt.

1. Het Woord wordt mens – en woont bij ons

De avond is koel en het wordt steeds kouder. De lucht geurt naar rook van houtvuur, naar lampolie en mest. Quirinius voert het bewind over Syrië. Keizer Augustus heeft een bevel uitgevaardigd: ‘De hele wereld moet zich laten inschrijven! Houd een volkstelling.’⁴ Gehoorzaam aan het gezag van Rome haasten mannen zich met hun gezinnen naar de plaats waar hun voorouders vandaan kwamen, om zich daar te laten inschrijven. Jeruzalem wordt overspoeld door mensen. Betlehem is tjokvol.

Het is donker. Iedereen heeft het avondeten al op. Een jongeman* leidt een jong meisje op een ezel over een klein weggetje Betlehem binnen. Hij kijkt ernstig. Om de paar seconden werpt hij een blik over zijn schouder.

De geruchten zijn hun al vooruitgesneld. Net als het gefluister. Zij is zwanger, maar niet van zijn kind. En om het nog moeilijker te maken: ze zijn niet getrouwd. Het is een schandaal. Volgens de Joodse wet zou hij haar op straat moeten zetten en moet zij worden gestenigd.

De herbergier heeft een lange dag achter de rug. Hij kijkt argwanend. De vermoeide jongeman vraagt: ‘Meneer, hebt u nog een kamer vrij?’

De herbergier schudt zijn hoofd: ‘Ik zit helemaal vol.’

* Ik heb Jozef hier beschreven als een jongeman. Het is heel goed mogelijk dat hij op dit moment al ouder was. Hoe oud? Ik weet het niet. De gebeurtenissen rondom de kruisiging geven het idee dat Jozef toen al was gestorven.

De jongeman houdt zich rustig. 'Weet u nog ergens... waar we het zouden kunnen proberen?'

De herbergier leunt op zijn bezemsteel. Een beetje geïrriteerd. Hij heeft maar weinig geduld. 'U kunt het daar misschien vragen. Maar volgens mij heeft het niet veel zin.'

Het meisje krimpt ineen van de pijn. De weeën zijn begonnen. Aan een vlek op haar jurk is te zien dat haar vliezen waarschijnlijk al zijn gebroken. De vrouw van de herbergier kijkt naar de stal en fluistert: 'We zouden wel ruimte voor hen kunnen maken.'

Uren later komt het stel terug. Het meisje zweet. Zit dubbelgeklapt. De jongeman kijkt paniekerig. De herbergier ligt al in bed. Als hij hoort dat er iemand aanklopt, staat hij met tegenzin op en doet de deur open. 'Jongen, ik had je al gezegd...'

'Alstublieft, meneer...' Hij wijst naar de jonge vrouw. 'Ze bloedt.'

De vrouw van de herbergier verschijnt en kijkt over de schouder van haar man. Ze zegt niets, en dat zegt genoeg. De herbergier knipt een stukje van de pit van zijn kaars af en kijkt, voor het eerst, recht in de ogen van de jongeman. De herbergier bindt voorzichtig de leidsels van de ezel vast en leidt de jonge vrouw naar de stal, waar hij van vers stro een bed voor haar maakt. Zijn vrouw verschijnt met een handdoek en een paar lappen. Ze bonjourt de mannen de deur uit en helpt het meisje.

De herbergier en de jongeman staan bij de deur van de stal, die eigenlijk niets meer is dan een in de rotswand uitgehakte grot. De dieren lijken het tumult wel leuk te vinden. De herbergier steekt zijn pijp aan. De jongeman schuift nerveus heen en weer.

Achter hen horen ze de eerste kreten van de jonge vrouw.

De herbergier doorbreekt het stilzwijgen bij de deur: 'Zijn jullie de twee waar iedereen over praat?'

De jongeman houdt zijn ogen strak op de grot gericht. 'Ja, meneer.'

Nog een kreun. Nog een rookwolkje. ‘Wat is er gebeurd?’

De jongeman antwoordt voorzichtig. ‘U zou me niet geloven als ik het u vertelde.’

De herbergier lacht. ‘Ik weet het niet. Ik ben ook jong geweest. Ze is een knap meisje.’

Een nieuwe kreet galmt uit de stal.

‘Is de baby van jou?’

De jongeman wrijft in zijn handen. Eeltig, gespierd. De handen van een steenhouwer.* ‘Nee. Ik bedoel: dat wordt hij wel, maar... Ik ben niet zijn, nou ja...’

De herbergier grinnikt. ‘Weet je zeker dat het een hij is?’

De jongeman knikt. ‘Heel zeker.’

‘Ben je van plan met haar te trouwen?’

De jongeman kijkt over zijn schouder. ‘Zodra ze weer is hersteld.’

Er klinkt weer een kreet en de herbergier verandert van onderwerp. ‘Ben je hier om je te laten inschrijven?’

De jongeman knikt.

‘Uit welke familie?’

‘Het huis van David.’

De herbergier trekt een wenkbrauw op. ‘Goede familie.’

Het geschreeuw heeft zijn hoogtepunt bereikt. Het meisje lijkt haar verstand te hebben verloren. De vrouw van de herbergier roept vanuit de stal. Haar stem trilt. ‘Lieverd, ik heb een beetje heet water nodig.’

De herbergier verdwijnt en laat de jongeman alleen. Steeds maar weer herhaalt hij deze dezelfde zin: ‘*Luister, Israël: de HEER, onze God, de HEER is de enige! Luister, Israël...*’⁵

* Ik denk dat Jozef, en daarom Jezus ook, meer met steen heeft gewerkt dan met hout, hoewel ik ervan overtuigd ben dat ze met beide materialen hebben gewerkt. Daarom heb ik hier ook gekozen voor het woord ‘steenhouwer’. Ik denk dat wij Jezus tegenwoordig vooral als timmerman zien omdat vroege vertalers het oorspronkelijke Grieks zo hebben weergegeven. In de rest van het boek zal ik ook ‘timmerman’ gebruiken, maar op die plaatsen mag je dus ook ‘steenhouwer’ lezen.

Aan de lucht is een ster verschenen. Hij schijnt onge-
woon fel.

Mens geworden

Elders, in de troonzaal van de hemel...

Ze staan opgesteld in perfecte rijen. Tienduizend in een rij en tienduizenden rijen die zich verder uitstrekken dan het oog kan zien. Ze stralen, zijn blootsvoets. Elke huidskleur is vertegenwoordigd, gekleed in een zee van stralend witte kleden. Getooid met fonkelend goud. Scherpe, elegante gelaats-trekken. Blond, kastanjebruin en zwart haar. De vloer waarop ze dansen, weerkaatst het licht. Glimt. Geen vuiltje op te zien. Ze zijn iets meer dan drie meter lang. Velen van hen hebben lang haar tot aan hun middel. Bij sommigen is dat vastgebonden in een paardenstaart. Hun vleugels steken nog eens drie meter de lucht in. De uiteinden ervan raken elkaar bijna. Ze zijn bevroren in de tijd, staan nog in dezelfde pose als toen de muziek stopte. Samen met alle anderen wachten ze tot de muziek weer begint en hen aanzet tot de volgende beweging. Op dit moment houden ze hun adem in en wachten ze op bevelen. Hun hoofden zijn gebogen, pareltjes zweet druppelen op de spiegelvloer.

De lucht draagt de verdwijnende echo van tromgeroffel en het vervagende geluid van een miljoen voeten die in perfecte harmonie dansen en springen, met zich mee. Een krachtig, allesdoordringend ritme. Een aantal kilometer verderop schijnt een fel licht. Feller dan de zon. Het is het scherpste licht dat ooit is gezien. Een licht dat doordringt tot in de diepste duisternis. De wind die wordt veroorzaakt door de vleugels van de engelen geurt naar munt, rozemarijn, lavendel, citroen en eucalyptus. Deze plek is een architectonisch wonder. Er zouden vliegtuigen in rond kunnen vliegen. Duizenden vliegtuigen. Er stroomt een rivier dwars door het midden. Er ligt een plafond bovenop. En in de verte gloeien vurige stenen.

Dit is de allermooiste, allergrootste eetzaal ooit.

Een koor van stemmen zwelt aan. Het geluid komt van bovenaf. Donderend. Roepend. Verkondigend. Loepzuiver. Hoewel elke stem anders is, harmoniëren hun klanken toch prachtig met elkaar. Een melodie wordt gevormd en wordt groter en mooier. De stemmen lezen uit een oude tekst. De akoestiek is perfect en wordt niet kunstmatig versterkt.

De eerste stem vertelt dat Hij zal worden geboren uit een vrouw. Een andere deelt mee dat Hij zal stammen uit het geslacht van Abraham. Een andere zegt dat Hij zal komen uit de stam van Juda. Uit het huis van David. Zal worden geboren uit een maagd. Zal zitten op de troon van David. Een eeuwige troon. Immanuel. Zal worden geboren in Betlehem. Geëerd door wijze mannen. Geschenken zal krijgen. Geroepen zal worden uit Egypte. Nazoreeër genoemd zal worden.

De stemmen gaan door – Hij zal de wil van zijn Vader nastreven. Vervuld zijn met Gods Geest. Vele mensen genezen. Vriendelijk omgaan met heidenen. Worden verstoten door zijn eigen volk. In gelijkenissen spreken. Zegevierend Jeruzalem binnenrijden. Worden geprezen door kleine kinderen. Een hoeksteen zijn. Wonderen doen – die sommigen niet zullen geloven. Worden verraden voor dertig zilverstukken die gebruikt zullen worden om een akker van een pottenbakker te kopen. Hij zal een man zijn die het lijden kende. Vertrouwd zijn met ziekte. Verlaten worden door zijn beste vrienden. Gegeseld. Bespuugd. Zijn uiterlijk zal niet meer van een mens zijn. Hij zal worden gekruisigd tussen twee misdadigers. Azijn te drinken krijgen. Zijn handen en voeten zullen worden doorboord. Anderen zullen om zijn kleren dobbelen en ze verdelen. Hij zal worden omgeven door zijn vijanden en door hen worden bespot. Hij zal dorst hebben, zijn geest in de handen van zijn Vader leggen, en geen van zijn botten zal worden gebroken. Velen zullen hun blik op Hem richten in zijn doodstrijd. Hij zal worden begraven bij de rijken en opstaan uit de doden, waarna Hij naar de hemel zal gaan en een grotere hogepriester zal worden dan Aäron.

Hij zal over de volken heersen. Met de scepter van het koningschap. En zitten aan de rechterhand van God.

Als de laatste woorden wegsterven, richten alle ogen zich op het licht een aantal kilometer verderop, waar een Koning op zijn troon zit. Stralend is Hij. Als duizenden atoombommen die steeds weer ontploffen. Hij is prachtig. Zijn heerlijkheid is onbeschrijfelijk. Hoogste majesteit. *El-elyon*. Biljoen keer de helderheid van de zon. Aan zijn rechterhand zit zijn Zoon. Het Woord van God. Brede schouders, het evenbeeld van zijn Vader. Een rivier – helder als kristal – ontspringt aan zijn troon. In zijn hand houdt Hij een scepter. Hij is letterlijk schitterend. Niets dat was, is of ooit zal zijn is volmaakter dan Hij. Hij heeft een uiterlijk als van jaspis en sarder, en rond de troon is een regenboog die eruitziet als smaragd. Uit de troon schieten bliksemschichten en galmen donderslagen.⁶

Door de lucht klinkt in een harmonie van miljoenen stemmen het refrein: ‘Eer aan God in de hoogste hemel!’

De glanzende lichamen van de engelen beneden beginnen tegelijkertijd te klappen. Ze draaien rond. Stampen op de vloer. Volledig synchroon. Elke danser heeft zes vleugels. Twee bedekken hun gezicht. Twee bedekken hun voeten. En met de andere twee vliegen ze. Het *Cirque du Soleil* is er niets bij.

Stemmen zingen het uit:

- ‘Eniggeboren Zoon.’⁷
- ‘Enig erfgenaam, door wie Hij de wereld heeft geschapen. In Hem schittert Gods luister, Hij is zijn evenbeeld, Hij schraagt de schepping met zijn machtig woord.’⁸
- ‘In Hem is alles geschapen, alles in de hemel en alles op aarde (...) vorsten en heersers, machten en krachten, alles is door Hem en voor Hem geschapen. Hij bestaat vóór alles en alles bestaat in Hem.’⁹
- ‘De enige Heerser, de hoogste Heer en Koning. Hij alleen is onsterfelijk en Hij woont in een ontoegankelijk licht; geen mens heeft Hem ooit gezien of kan Hem zien. Aan Hem zij de eer en de eeuwige kracht!’¹⁰

- ‘Het [Woord] was in het begin bij God. Alles is erdoor ontstaan en zonder dit is niets ontstaan van wat bestaat. In het Woord was leven en het leven was het licht voor de mensen. Het licht schijnt in de duisternis en de duisternis heeft het niet in haar macht gekregen.’¹¹
- ‘De alfa en de omega (...) die is, die was en die komt, de Almachtige.’¹²
- ‘Amen, de trouwe en betrouwbare getuige, het begin van Gods schepping.’¹³
- ‘De Leeuw uit de stam Juda, de telg van David.’¹⁴

Dan zwijgen de stemmen. Elke engel knielt. Het gezicht naar de grond. Vierentwintig oudsten, elk met een lier en een schaal voor wierook – dat zijn de gebeden van de heiligen – liggen in een cirkel om Hem heen op de grond. Hun kronen hebben ze voor zijn troon neergelegd.

De Zoon is stil. Bescheiden. Hij verlangt er niet naar om de aandacht op zichzelf te richten. Heeft niet de behoefte om de hoogste macht en eer van de Koning ook Zelf te ontvangen. In zijn doen en laten lijkt Hij op een duif. Maar zijn uiterlijk is dat van een leeuw. Zijn gedrag dat van een lam. Hij heeft de aantrekkingskracht van een heldere morgenster. Zijn hele wezen drukt verlangen en vreugde uit. Tranen en een glimlach.

Hij wordt geflankeerd door een aartsengel. Een van de drie. Deze engel doet dit werk nog niet zo lang. De andere twee zijn er al veel langer. De aartsengel die eerder voor Jezus heeft gezorgd, werd omschreven als ‘een toonbeeld van perfectie, vervuld van wijsheid en volmaakt van schoonheid’. Hij ‘leefde in Eden, in de tuin van God (...). [Hij] was onberispelijk in alles wat [hij] deed, vanaf de dag dat [hij] was geschapen tot het moment dat het kwaad vat op [hem] kreeg’.¹⁵ Hij werd ook omschreven als de ‘morgenster’¹⁶ en de ‘zoon van de dageraad’.¹⁷ Hij kondigde de morgen aan totdat hij uiteindelijk jaloers werd op alle eer en lofgezangen die de Zoon te beurt vielen. Omdat hij dezelfde eer wilde

ontvangen, probeerde hij die voor zichzelf te verwerven. Dat veroorzaakte zijn val. Terwijl hij zich voordeed als een engel van het licht, gaf hij leiding aan een opstand en nam hij daarin een derde van de andere engelen met zich mee. Mui-terij. God de Vader wilde daar niets van weten en gooide de engel van de duisternis als een bliksemflits uit de hemel. Hij wierp hem naar de aarde, waar hij al duizenden jaren problemen veroorzaakt.*

Nadat deze engel was vertrokken, maakte de Koning een nieuw schepsel uit stof, uit aarde. Zijn prachtigste schepsel tot dan toe. Geschapen naar zijn eigen beeld. Toen Hij klaar was, drukte de Koning zijn lippen op de mond van zijn schepsel en blies hem zijn eigen adem in. De *ruach* van God. Waarmee Hij de mens het leven gaf. Woedend en jaloers glibberde de opstandige engel het leven van de mensen binnen en gijzelde hen. Hij kreeg hen allemaal in zijn greep. Veroorzaakte afhankelijkheid. Slavernij. Massaslachting. Het staat er slecht voor met de mensheid. De enige hoop is een reddingsoperatie. En daarom moet de Zoon de hemel verlaten. Er wordt gefluisterd dat het een zelfmoordoperatie is.

Langzaam komt de Zoon overeind. Het is zo stil dat je een speld kunt horen vallen. Hij zet zijn scepter voorzichtig in de hoek van zijn troon. Hij gespt zijn zwaard los en zet dat rechtop, naast zijn scepter. Daarna doet Hij zijn mantel af, vouwt hem op en legt hem neer op de plaats waar Hij net nog zat. Hij trekt zijn linnen, met kwasten versierde onderkleed uit en legt dat netjes naast zijn mantel en vouwt de randen met de kwastjes – of de *kanaf*, ‘de vleugels’ – voorzichtig naar binnen. Ten slotte haalt Hij de ring van zijn vinger,

* Ik denk dat satan ooit een aartsengel is geweest en dat het zijn taak was om Jezus te ondersteunen en voor Hem te zorgen. Ik weet dat er mensen zijn die zich niet in deze uitleg kunnen vinden, en ik geef toe dat ik mijn mening niet kan onderbouwen. Maar er is ook nog niemand geweest die op een voor mij bevredigende manier mijn ongelijk heeft bewezen. Ik zal dit idee verder uitwerken in een later hoofdstuk, waarin ik het zal hebben over de diepste wond in de menselijke ziel: afwijzing.

tilt Hij de kroon van zijn hoofd en legt Hij die allebei op zijn opgevouwen mantel.

Behalve een doek om zijn lendenen is de Zoon naakt. Zijn stem klinkt als het geluid van geweldige watermassa's. Zoals de Niagarawatervallen. Of de grote, hoge golven die op de kust stukbreken.

God de Vader komt overeind terwijl zijn Zoon tussen de vurige stenen door loopt. De Vader omhelst de Zoon, legt zijn gezicht tegen zijn wang en kust Hem. Het moment is aangebroken. Op aarde zijn de kinderen van Adam de weg kwijtgeraakt. Iedereen is zijn eigen richting op gegaan. Afgedwaald. Heel het menselijke ras is gevangengenomen, en de vijand martelt hen. Niemand zal de nacht overleven. De Zoon heeft Zich als vrijwilliger aangeboden voor een reddingsoperatie, maar in wezen is het een gevangenenruil. Wat er gefluisterd wordt, is waar: hun vrijheid zal de Zoon alles kosten.

Zijn leven voor dat van hen.

De Vader houdt de handen van zijn Zoon in de zijne en beroert liefdevol het midden van zijn handpalmen. Hij weet wat er komen gaat. Een traan rolt over de wang van de Oude Wijze. De Zoon veegt hem weg met zijn duim. 'Ik zal Je missen.' Hij kijkt naar de aarde beneden en de hel ertussenin. Miljoenen gezichten zijn zichtbaar langs de tijdlijn van de geschiedenis. Hij kent ze allemaal bij naam. Ze zijn 'een vreugde die voor Hem in het verschiet ligt'.¹⁸ Hij wendt Zich tot zijn Vader: 'Ik zal hun uw woord geven. En hun uw naam bekendmaken.'¹⁹ De Zoon kijkt vol verlangen naar zijn huis.

Stemmen zwellen aan uit elke hoek van het vertrek en beginnen uit volle borst te zingen. Het is het luidste lied dat ooit heeft geklonken. 'Aan Hem die op de troon zit en aan het Lam komen de dank, de eer, de lof en de macht toe, tot in eeuwigheid.'²⁰ Engelen knielen. Met hun gezicht naar de grond. Hij klopt velen van hen op de schouder. Kust er een aantal. Omhelst anderen. Lange omhelzingen. Kinderen ren-

nen naar voren en grijpen zijn handen terwijl ze lachend in het rond dansen.

Als Hij op het punt staat om te vertrekken en nog even tegen de twee enorme deuren die naar de Melkweg leiden leunt, richt Hij Zich tot zijn Vader. Zijn ogen zijn doordringend, diep en uitnodigend. Hij glimlacht en zegt: ‘Als Ik terugkom, hebben we meer kamers in dit huis nodig.’ Hij gebaart met zijn hand langs de tijdlijn. ‘Ik neem ze namelijk allemaal mee terug.’ De Zoon – wiens ‘gezicht schitterde als de felle zon’²¹ – verlaat de hemel, omhuld door het gezang van meer dan honderd miljoen engelen en overgoten door de tranen van de Vader.

Het Woord wordt mens en is vertrokken.

In het begin was het Woord, het Woord was bij God en het Woord was God. Het was in het begin bij God. (...) Het Woord is mens geworden en heeft bij ons gewoond (...) en wij hebben zijn grootheid gezien.²²

God met ons

De herbergier komt terug op het moment dat het gehuil van een baby de nachtelijke stilte doorboort. De longetjes van het kind zijn sterk. Zijn vrouw haalt het slijm uit zijn mondje en veegt Hem schoon. Het gehuil wordt luider. De jongeman laat de zucht ontsnappen die hij al iets meer dan negen maanden inhoudt. De herbergier stookt het vuur in de hoek op en omhelst de jongeman. ‘Kom!’

Het hooi waarop de jonge vrouw ligt, is een warboel geworden. Het kleine jongetje is ongeveer op dezelfde manier op de wereld gekomen als hoe het volk Israël Egypte verliet. Door bloed en water. De dieren kijken toe. De stenen schreeuwen het uit.²³

De vrouw legt de baby op de borst van zijn moeder, en die twee liggen uitgeput bij elkaar. De jonge vrouw is nog gedeeltelijk ontkleed, en de jongeman weet niet zeker wat hij nu moet doen. Hij heeft nog niet met haar geslapen. De vrouw

**‘Dit boek is het verslag van een reis naar vrijheid.
Een tocht van gebroken naar niet-gebroken.
Naar heelheid, naar vernieuwing. Beleef de reis
mee en laat je bevrijden!’ – Charles Martin**

De verhalen over Jezus zijn zo bekend dat de betekenis ervan niet altijd meer tot je hoofd en hart doordringt. Met dit boek daagt Charles Martin je uit: wat als je opnieuw de verhalen induikt en eens goed luistert naar Jezus’ woorden? Wat als je Zijn woorden jou laat veranderen?

Charles Martin neemt je mee terug naar de tijd dat Jezus op aarde leefde en laat je de gebeurtenissen beleven alsof je erbij was. Na ieder deel van het verhaal legt hij verrassende verbanden met andere Bijbelteksten en trekt hij de lijnen door naar het heden. Wat heeft Jezus allemaal gezegd en wat vraagt dit vervolgens van jou? Er komen grote thema’s langs als vergeving, dood, schaamte en zegen.

Alles komt samen in de belangrijkste boodschap: de onvoorwaardelijke, transformerende liefde en vergeving van Jezus geeft complete vrijheid.

Charles Martin is bekend van zijn romans *Over bergen heen* en *Hemelwater*. In *Laat je bevrijden* combineert hij zijn talent om verhalen te vertellen met grondige Bijbelkennis en krachtige toepassingen voor nu.

NUR 707

